

Pamięć świata

RDZENNE
KULTURY

Aborygeni

Kontynent: Oceania
Kraj: Australia

Przybyli do Australii od ok. 125 do 50 tys. lat temu prawdopodobnie z południowo-wschodniej Azji, przez pomost wyspowy dzisiejszej Indonezji i wyspę Nową Gwineę. Prowadzili koczowniczy tryb życia. Byli uzależnieni od otaczającego ich środowiska i bardzo z nim związani. Do ich podstawowych zajęć należały: łowiectwo i zbieractwo, a w rejonach nadbrzeżnych także rybołówstwo.

Ajnowie

Kontynent: Azja
Kraj: Japonia/Rosja

Ajnowie przybyli do południowej części Sachalinu oraz na Wyspy Japońskie i Kurylskie ponad 6 tys. lat temu. Byli ludem łowiecko-zbierackim. Obecnie zamieszkują głównie Hokkaido.

Obecnie Ajnowie stanowią mniejszość etniczną w Japonii. Dane szacunkowe dotyczące liczebności Ajnów są bardzo rozbieżne: od 24 tys. do ponad 100 tysięcy osób. Niektórzy posługują się jeszcze językiem ajnuskim, który obecnie jest zagrożony wymarciem.

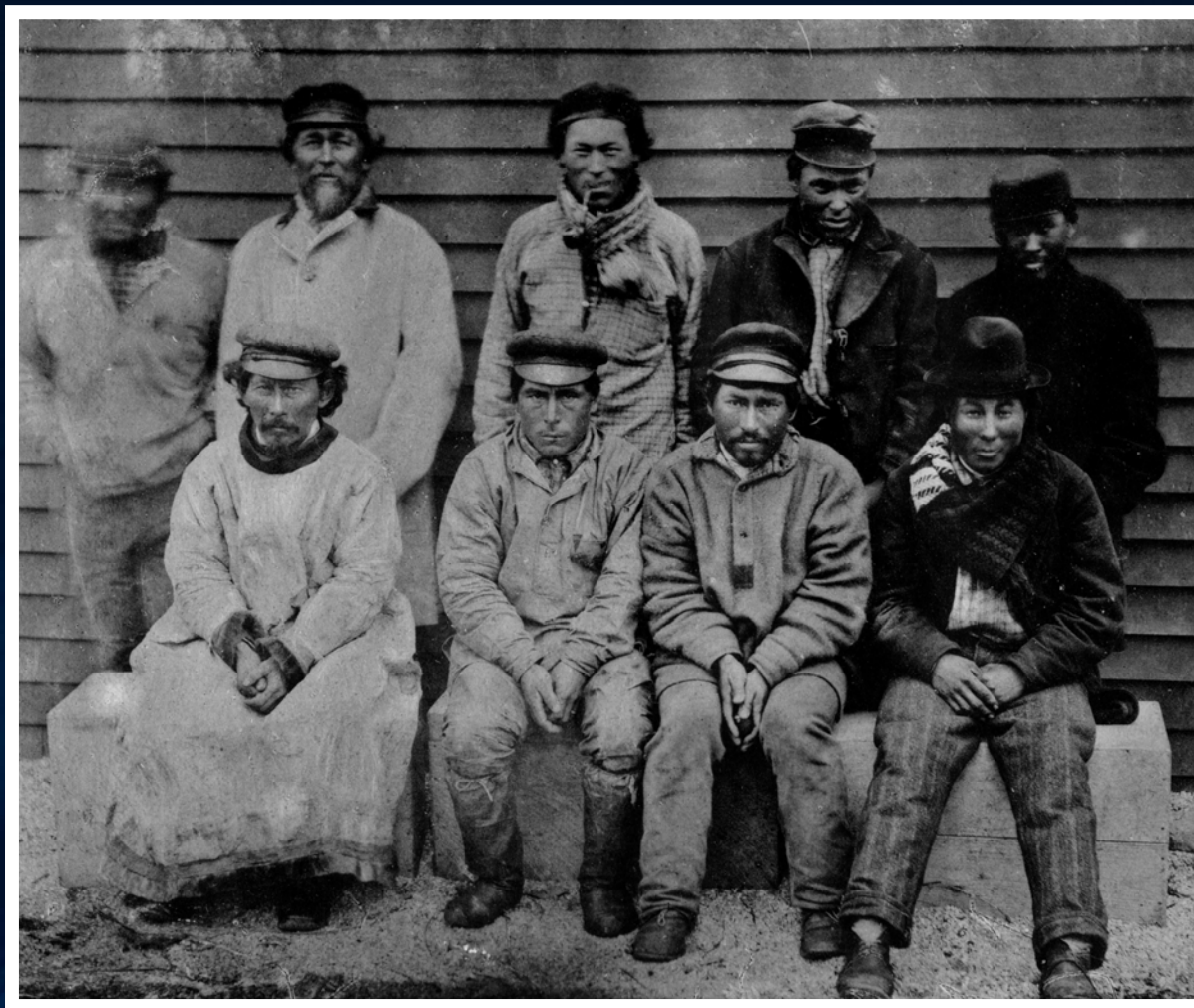
Aleuci

Kontynent: Arktyka
Kraj: USA

Ogólna nazwa nadana pierwotnym mieszkańcom Archipelagu Aleutów, półwyspu Alaska, a także Wysp Komandorskich.

Aleuci są blisko –spokrewnieni z Inuitami, Jupikami z zachodniej Alaski i wschodniej Syberii. Zasiedlili wyspy Archipelagu Aleutów i sąsiednie wybrzeża Alaski mniej więcej 4 tysiące lat temu.

Utrzymywali się głównie z polowania na zwierzęta morskie, w tym wieloryby i inne duże ssaki morskie.

Baskowie

Kontynent: Europa
Kraj: Hiszpania

Zamieszkują tereny na granicy Hiszpanii i Francji nad Zatoką Biskajską. Obecnie żyje około 10 milionów Basków. Świadomość odrębności społeczno-kulturowej Basków jest bardzo duża. Uważają się oni za najstarszy naród w Europie, mówiący najstarszym i reliktowym językiem. Są jedyną grupą – obok rodziny kaukaskiej która oparła się „indoeuropejskiej inwazji” i od tysiącleci zamieszkuje prawdopodobnie ten sam obszar.

Bengalczycy

Kontynent: Azja
Kraj: Bangladesz

Ten 250-milionowy lud zamieszkuje przede wszystkim Bangladesz oraz indyjski stan Bengal Zachodni. Dominującą wśród nich religią jest islam w Bangladeszu i hinduizm w Indiach. Bengalczycy są potomkami ludów, które przybywały w rejony Bengalu od połowy II tysiąclecia p.n.e. Są ludnością wiejską, podstawą ich utrzymania jest rolnictwo. Słyną z wyrobów rzemiosła artystycznego, m. in. tkactwa, hafciarstwa, rzeźby w drewnie i kości słoniowej, malarstwa na jedwabiu.

Buszmeni

Kontynent: Afryka

Kraj: Namibia/Angola/Botswana

Buszmeni zw. też San to rdzenny lud z południowej Afryki zamieszkujący głównie Botswanę, Namibię oraz

północno-zachodnie rejony RPA. Współcześnie część Buszmenów pozostała przy tradycyjnym zbieracko-łowieckim trybie życia.

Większość podejmuje pracę na farmach lub przyjmuje status klienteli sąsiednich ludów, oddając swą pracę lub umiejętności łowieckie w zamian za żywność, odzież lub tytoń.

Felaszowie

Kontynent: Azja/Afryka
Kraj: Izrael/Etiopia

Lud wywodzący się z Etiopii, obecnie w większości zamieszkujący w Izraelu. W większości są wyznawcami judaizmu, stąd zwani bywają Czarnymi Żydami, choć niektórzy z nich wyznają chrześcijaństwo. Są prawdopodobnie potomkami zjudaizowanych przybyszów z Płw. Arabskiego, którzy osiedli w Etiopii. Felaszowie trudnili się rolnictwem i rzemiosłem. Wierzyli w moc amuletów, konieczność składania krwawych ofiar oraz możliwość przepowiadania przyszłości.

Guajajara

Kontynent: Ameryka
Południowa
Kraj: Brazylia

To rdzenni mieszkańcy
brazylijskiego stanu
Maranhão. Są jedną
z najliczniejszych grup
tubylczych w Brazylii.
Ich liczebność oscyluje
na poziomie ok. 13 100.

Hopi

Kontynent: Ameryka
Północna
Kraj: USA

Indianie Ameryki Północnej
z grupy Pueblo, obecnie
zamieszkujący północno-
wschodnią Arizone.
Prowadzili osiadły tryb
życia, uprawiali fasolę,
bawełnę i kukurydzę,
wytwarzali ceramikę.

Inuici

Kontynent: Arktyka
Kraj: Kanada/Grenlandia

Inuici należą do grupy rdzennych ludów zamieszkujących Arktykę oraz podbiegunowe rejony Grenlandii, Alaski, Kanady i dalekowschodniej Rosji (Syberia). Lud ten doskonale przystosował się do życia w klimacie polarnym. Głównym źródłem pożywienia oraz surowców na odzież, namioty i łodzie, stały się karibu, foki, morsy, wieloryby (mięso, tran, materiał budowlany) oraz ryby.

Keczua

Kontynent: Ameryka
Południowa

Kraj: Peru/Boliwia/Ekwador

Grupa plemion indiańskich
tworząca odrębną rodzinę
językową, posługujących się
dialektami języka keczua.

Zamieszkują głównie obszary
Andów na terenach Peru, Boliwii
i Ekwadoru. Ich liczebność sięga
kilkunastu milionów osób. Do
tradycyjnych zajęć Keczua zalicza
się uprawę zbóż i chów zwierząt.

Keczua są silnie zróżnicowani
kulturowo i jak dotąd nie
wytworzyli poczucia wspólnoty
narodowej.

Khmerowie

Kontynent: Azja

Kraj: Kambodża

Naród tworzący podstawową ludność Kambodży. Od XV wieku wyznają buddyzm. Zachowały się także rozbudowane wierzenia animistyczne oraz czarownicy zajmujący się magią i uzdrawianiem. Khmerzy zajmują się uprawą ryżu, ogrodnictwem, rybołówstwem.

Kreole

Kontynent: Ameryka
Środkowa

Kraj: Antyle/Meksyk/Luizjana

Ludność zamieszkująca Amerykę
Łacińską pochodzenia
hiszpańskiego, francuskiego lub
portugalskiego, charakteryzująca
się odrębnością kulturową.

Posługują się dialektem ang.
-hiszp.-fr.-niemieckim.

W potocznym znaczeniu Kreol
to potomek kolonizatorów
europejskich w Ameryce
Środkowej. Obecnie „czarnymi
Kreolami” określa się w Brazylii
osoby z domieszką krwi
murzyńskiej.

Kurdowie

Kontynent: Azja
Kraj: Turcja/Syria/Irak

Naród pochodzenia indoeuropejskiego, zamieszkujący przede wszystkim krainę zwaną Kurdystanem, podzieloną pomiędzy Turcję, Irak, Iran i Syrię.

Odosobnione enklawy Kurdów żyją także w tureckiej Anatolii, wschodnim Iranie oraz Afganistanie. Spora diaspora kurdyjska rozsiana jest po świecie, większe skupiska znajdują się w Niemczech, Francji, Szwecji i Izraelu. Kurdowie są jednak największym narodem tak aktywnie działającym na rzecz samostanowienia.

Lapończycy

Kontynent: Europa
Kraj: Finlandia

Lud zamieszkujący głównie Laponię – krainę historyczno-geograficzną w Europie Północnej obejmującą północne krańce Norwegii, Finlandii, Rosji oraz Szwecji. Są potomkami pierwotnych mieszkańców Skandynawii. Ten koczowniczy lud trudnił się głównie myślistwem.

Maorysi

Kontynent: Oceania
Kraj: Nowa Zelandia

Maorysi to autochtoniczna grupa etniczna Nowej Zelandii, posługująca się językiem maoryskim. Maorysi zajmowali się uprawą roślin, hodowlą i rybołówstwem, praktykowali też kanibalizm. Zastępnili z wojowniczności i uzdolnień artystycznych w zakresie rzeźby, budownictwa i bardzo rozpowszechnionego tatuażu. Po podboju przez Brytyjczyków zaczęli przyjmować kulturę europejską.

Masajowie

Kontynent: Afryka
Kraj: Kenia/Tanzania

Masajowie dzięki swoim charakterystycznym zwyczajom są jedną z najlepiej znanych afrykańskich grup etnicznych. Całkowita populacja jest szacowana na ok. 900 tys. Społeczeństwo Masajów jest silnie patriarchalne. Większość ważnych dla grupy decyzji jest podejmowana przez starszych mężczyzn. Tradycyjnie życie Masajów skupia się wokół bydła, które stanowi główne źródło pożywienia. Miarą bogactwa mężczyzny jest liczba dzieci i bydła.

Pigmeje

Kontynent: Afryka
Kraj: Gabon/Kamerun

Ludy zamieszkujące lasy tropikalne Afryki Środkowej, charakteryzuje je niski wzrost, wahający się od 140 do 150 cm. Częściowo prowadzą koczowniczy tryb życia, zajmując się łowiectwem i zbieractwem. Zamieszkują różne regiony w Afryce równikowej. Ich populacja liczy około 100 tys. osób. Nie posługują się wspólnym językiem, nie mają świadomości wspólnej historii. Stanowią małe, odrębne społeczności.

Polinezyjczycy

Kontynent: Oceania

Kraj: Polinezja

Rdzenni mieszkańcy Polinezji oraz niektórych wysp Melanezji i Mikronezji. Posługują się językami polinezyjskimi. Podstawą gospodarki jest rybołówstwo i rolnictwo, w mniejszym zakresie także chów zwierząt. Tradycyjna struktura społeczna opierała się na podziale klasowym (arystokracja, rolnicy, rybacy, rzemieślnicy, niewolnicy).

Romowie

Kontynent: Europa

Kraj: Węgry/Rumunia/Bułgaria

Romowie, potocznie Cyganie to nieterytorialny naród lub grupa etniczna pochodzenia indyjskiego, której członkowie tworzą diasporę zamieszkującą większość państw świata. Romowie stanowią społeczność wysoce zróżnicowaną pod względem językowym oraz kulturowym. Mimo takiej niejednorodności, czynnikiem wspólnym dla większości tradycyjnych grup jest przestrzeganie zwyczajów i zasad kultury romskiej.

Sikhowie

Kontynent: Azja
Kraj: Indie

Stanowią 2% ludności Indii – ok. 20 mln. Wspólnotę sikhów utworzył pod koniec XV w. Guru Nanak. Żyją oni głównie w indyjskim Pendżabie, ale posiadają także liczną kilkumilionową diasporę rozsianą po krajach dawnego Imperium Brytyjskiego i w USA.

Szerpowie

Kontynent: Azja
Kraj: Nepal

Lud tybetański zamieszkujący Himalaje w Indiach i Nepalu, przybyły na te tereny z Tybetu około XIII-XIV wieku. Populacja wynosi ok. 120 tys. Ludzi.

Szerpowie w większości są wyznawcami tybetańskiej odmiany buddyzmu. Zamieszkują oni piętrowe domy z oborą na dole. Uprawiają małe poletka, np. ryż, herbatę, owoce cytrusowe, na wyższych pasmach górskich pszenicę, ziemniaki, warzywa oraz hodują jaki, owce i kozy.

Tamilowie

Kontynent: Azja
Kraj: Sri Lanka

Tamilowie używają własnego pisma, posiadają bogatą literaturę, zarówno świecką, jak i religijną. Wyznają głównie hinduizm. Zajęcia głównie tradycyjne, rolnictwo (ryż stanowi podstawowe pożywienie), rybołówstwo, rzemiosło (gł. tkactwo, ludowe bogato zdobione malunkami tkaniny kalamkari oraz rzeźby i wyroby z miedzi i brązu) oraz handel. Organizacja społeczna oparta jest na wywiedzionym z hinduizmu systemie kast.

Tatarzy

Kontynent: Azja

Kraj: Mongolia/Rosja/Kazachstan

Grupa ludów tureckich z Europy wschodniej oraz północnej Azji. Wywodzą się z terenów północno-zachodniej Mongolii i rejonu Bajkału. Weszli w skład imperium Czyngis-chana i jako element wieloetnicznej armii mongolskiej brali udział w wyprawach na Europę, przez co słowo „Tatarzy” stało się na Zachodzie synonimem Mongołów.

Tuaregowie

Kontynent: Afryka

Kraj: Niger/Mali/Burkina Faso

Lud zamieszkujący obszary Sahary, głównie w Algierii, Libii, Mali, Nigrze i Burkina Faso. Prowadzą koczowniczy tryb życia.

Tradycyjnie podróżują po pustyni i jej obrzeżach, zajmują się hodowlą bydła i kóz, wytwarzaniem biżuterii i turystyką. W 2012 r. podjęli próbę utworzenia suwerennego państwa Azawad na terenie północnego Mali.

Źródła:

- <https://pl.wikipedia.org/>
- Google Grafika

Dziękujemy za uwagę!

Zespół
Miejskiego Projektu
Szkoła Otwarta i Tolerancyjna